

SPECTATOR - WIĘCEJ NIŻ KINO

przedstawia film:

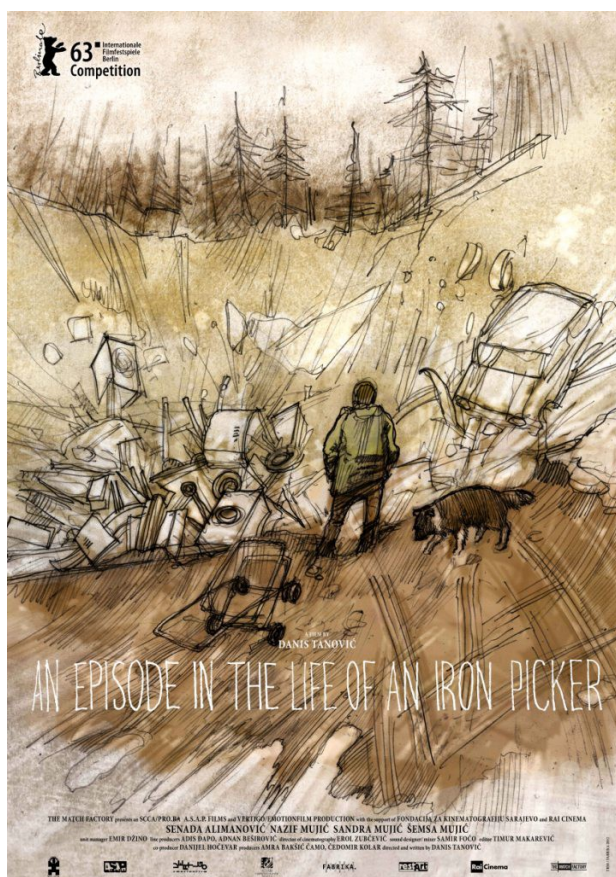
Senada

TYTUŁ ORYGINALNY: Epizoda u životu berača željeza

Produkcja: Bośnia i Hercegowina, Francja, Słowenia, Włochy

Gatunek: Dramat

Czas : 75 min.

PREMIERA: 15 listopada 2013

Najnowszy film reżysera nagrodzonej Oscarem „Ziemi niczyjej- Danisa Tanovicia. Zdobywca 3 nagród na Berlinane w 2013 roku.

Tegoroczny bośniacki kandydat do nagrody Oscara

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

TWÓRCY

Scenariusz i reżyseria: Danis Tanovič

Producent: Amra Bakšič Čamo, Čedomir Kolar

Montaż: Timur Makarevič

Zdjęcia: Erol Zubcevic

OBSADA

Senada: Senada Alimanovič

Nazif: Nazif Mujič

Sandra : Sandra Mujič

Šemsa: Šemsa Mujič

Festiwale:

2013 - Berlin International Film Festival: Nagroda : Jury Grand Prix

Srebrny Niedźwiedź: Danis Tanovic

2013 - Berlin International Film Festival: Nagroda: Srebrny Niedźwiedź dla Najlepszego

Aktora: Nazif Mujic

2013 - Berlin International Film Festival: Nagroda Jury Ekumenicznego: Danis Tanovic

2013 - Berlin International Film Festival: Nominacja: Złoty Niedźwiedź: Danis Tanovic

O filmie:

Nazif, który chcąc pomóc swojej rodzinie, zajmuje się zbieraniem złomu, z trudem wiąże koniec z końcem. Dni upływają mu za poszukiwaniem żelastwa, w tym czasie jego partnerka Senada zajmuje się domem i dwiema małymi córeczkami. Niedługo urodzi trzecie dziecko.

Po powrocie do domu po pracowitym dniu Nazif znajduje dziewczynę chorą, leżącą w łóżku.

Następnego dnia pożycza samochód i zawozi ją do najbliższego szpitala. Okazuje się, że

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

dziecko, które Senada nosi w sobie, nie żyje. W jej brzuchu znajduje się pięciomiesięczny martwy płód. Sytuacja jest krytyczna – kobieta musi natychmiast zostać przetransportowana do odległego szpitala.

Senada nie ma jednak dokumentu potwierdzającego ubezpieczenie i szpital żąda od niej zapłaty w wysokości 980 bośniackich marek. Dla zbieracza złomu to prawdziwa fortuna. Pomimo błagań Nazifa szpital odmawia przeprowadzenia koniecznej operacji. Bohaterowie wracają więc do swojego miejsca zamieszkania w centralnej Bośni i Hercegowinie.

Przez następnych dziesięć dni Nazif będzie robił wszystko, co w jego mocy, żeby ocalić życie Senady. Będzie zbierał złom, ale też szukał pomocy w instytucjach państwowych... W tym czasie doświadczą na własnej skórze, jak bezduszne jest współczesne społeczeństwo.

RECENZJE

1. *„Tanović uporczywie podąża za bohaterami swojego filmu, zawsze ma ze sobą podręczną kamerę. Nie oszczędza widzom ani drobnych irytacji, ani nieodwracalnych tragedii. Jego portret biednych ludzi, którzy nie potrafią przeciwstawić się rzeczywistości, jest smutny, ale prawdziwy. Senada i Nazif nawet nie myślą o proteście, oni po prostu żyją z dnia na dzień. Naturalistyczne, zimowe zdjęcia uświadamiają, że oboje zaakceptowali swoją nędzę, uznali ją za coś normalnego. Tymczasem społeczeństwo woli patrzeć w inną stronę.”*

(<http://www.screendaily.com/reviews/the-latest/an-episode-in-the-life-of-an-iron-picker/5052007.article>)

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

2. „Film nakręcono „z ręki”, dzięki czemu osiągnięto efekt intymności, który dobrze wyraża surowość założonej estetyki i współgra z szorstkością tematu. Wydarzenia toczące się w szpitalu zostały umieszczone w ramie, którą tworzy codzienność Nazifa: poszukiwanie złomu na zaśnieżonych wysypiskach i przydrożnych ugorach. Jego życie jest wypełnione desperacją, reżyser podkreśla też to, że bohater nie ma poczucia bezpieczeństwa.

W kluczowym momencie stary samochód Nazifa i Senady odmawia posłuszeństwa, a elektrownia pozbawia ich dostawy prądu. Na zewnątrz panują wówczas mrozy. Na ekranie oglądamy niemal bośniacką wersję filmu *Do szpiku kości*.”

(<http://www.hollywoodreporter.com/review/an-episode-life-an-iron-421159>)

3. „Film Tanovića jest wyrazem jego wściekłości na to, w jaki sposób sytuacja jego kraju wpływa na przeciętnego człowieka. Naturalizm opowieści sprawia, że możemy niemal dotknąć tego, co widzimy na ekranie. Jego opowieść nie jest jednak społecznie zaangażowana, bliższy jest mu humanitaryzm, pokazanie, jak wiele człowiek jest w stanie zrobić dla swojej rodziny. Sprawna reżyseria sprawiła, że ta uniwersalna historia jest na wskroś prawdziwa, każdy z widzów mógłby być przecież Nazifem.

Tanović w swoim filmie eksploruje osiągnięcia tzw. Jugosławiańskiej Czarnej Fali, w ramach której filmy tworzyli Želimir Žilnik, Dušan Makavejev i Živojin Pavlović – ich dzieła zdobywały nagrody na festiwalu w Berlinie. Iron picker, podobnie jak tamte filmy, używa pewnych środków do ukazania palących problemów społecznych. Tanović nie jest jedynie naśladowcą dawnych mistrzów, on po prostu ze świadomością do nich nawiązuje.

Senada to najlepszy z dotychczasowych filmów Tanovića – pozostawia on w cieniu zarówno nagrodzoną Oscarem Ziemię niczyją, jak i Piekło, nakręcone na podstawie scenariusza Kieślowskiego i Piesiewicza.” (<http://www.cineuropa.org/nw.aspx?t=newsdetail&l=en&did=233276>)

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

KOMENTARZ DANISA TANOVIČA

WYKLUCZENI ZE SPOŁECZEŃSTWA

Film rekonstruuje wydarzenia, które naprawdę się zdarzyły. Moim celem było pokazanie, z jaką dyskryminacją spotykają się mniejszości, w szczególności Cyganie, w Bośni i Hercegowinie.

Wydaje mi się, że film powinien być pokazywany, aby zainicjować dyskusję na temat społeczeństwa oraz tego, jak czują się osoby wyalienowane i dyskryminowane. Chciałem, aby widz mógł wejść w skórę ofiary, zrozumiał jej emocje, a przez to zapytał siebie samego: jakim człowiekiem się stałem?

Podczas wojny widziałem wiele aktów odwagi i heroizmu. Ludzie ryzykowali swoje życie właściwie każdego dnia aby pomagać każdemu, nawet obcym. Czy możliwe jest, że piętnaście lat później, w chwili obecnej, żyjemy w społeczeństwie, które nie zauważa wykluczenia. Dlaczego zachowujemy się, jak gdybyśmy nie zdawali sobie sprawy z powagi sytuacji? Lekarstwem na obojętność jest ludzka dobroć.

GENEZA PROJEKTU

Przypadek Senady został opisany przez lokalną gazetę w okolicach Bożego Narodzenia w 2011 roku. Poczułem wtedy złość i zadzwoniłem do Amry Bakšič, mojej przyjaciółki i producentki, z pytaniem, czy słyszała o tej historii. Wysłaliśmy kogoś, aby potwierdził autentyczność reportażu. Gdy okazało się, że historia naprawdę się wydarzyła, osobiście pojechałem do wioski Senady. Spotkałem ją i jej chłopaka. Od początku poczułem z ich strony ciepło i gościnność. Przestraszyło ich to, że chciałem nakręcić film na podstawie ich historii.

W tamtym momencie nie byłem pewien, co właściwie robię. Porozmawiałem z Amrą, doszliśmy do wniosku, że załatwienie wszystkich procedur związanych z kręceniem filmu zajmie nam rok, może nawet dwa lata. Powiedziałem o tym Senadzie i Nazifowi. Poprosiłem ich, aby zrekonstruowali całą historię i zapytałem, czy chcieliby zagrać siebie w moim filmie.

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

Początkowo się wahali. Powiedziałem im wtedy, że dla mnie to też nowa sytuacja i że nie pokażemy nikomu filmu, jeśli nie będzie udany. Chciałem spróbować doprowadzić do realizacji tego projektu. Po kilku dniach oni również się zgodzili. Nie wiedziałem, co z tego wyjdzie, ale chciałem nakręcić ten film.

PRAWDZIWA HISTORIA

Robiąc ten film, chciałem być jak najbardziej wierny temu, co naprawdę się zdarzyło. Nazif opisał mi wszystkie sceny, a potem wiernie je odtworzyliśmy, nakręciliśmy to tak, jak on to pamiętał. Nie mieliśmy scenariusza. Nie czułem potrzeby, żeby dodatkowo dramatyzować historię, bo to, co się faktycznie wydarzyło, było wystarczająco nieprawdopodobne.

Prawie wszystkie postacie w filmie są odgrywane przez autentycznych uczestników wydarzeń: brat Nazifa, jego kuzyni, ludzie z wioski, lekarz, który badał Senadę w szpitalu – oni są po prostu sobą. Aktor odgrywa rolę lekarza, który nie chciał zoperować Senady. Z oczywistych powodów nie zagrał samego siebie. Poprosiłem mojego przyjaciela, który również skończył medycynę, żeby odtworzył jego postać. Również chirurg, który w końcu przeprowadził operację, nie zagrał siebie. Tym razem chodziło o względy praktyczne – scena została nakręcona w Sarajewie, ponieważ dysponowaliśmy ograniczonym budżetem.

Senada i Nazif mieszkają we wsi Poljice, którą zobaczycie w filmie. Mieszkają tam Cyganie, jestem im wdzięczny za pomoc, której mi udzielili. Zdjęcia do filmu nakręciliśmy w rejonie Tuzla oraz w szpitalu w Sarajewie, czyli tam, gdzie naprawdę wydarzyła się historia Senady i Nazifa.

DYSKRYMINACJA

Prawo dyskryminujące Cyganów można znaleźć w ustawach różnych państw europejskich. W mojej ojczyźnie chyba większość ludzi jest dyskryminowana w ten lub inny sposób. Dużo podróżowałem i wydaje mi się, że na świecie sytuacja wygląda inaczej. Są takie kraje, że kolor skóry nie ma znaczenia, a obywatele są chronieni przez prawo.

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

POWRÓT DO KORZENI

Nakręciłem film w dziewięć dni. Używałem kamery Canon 5D Mark II. Podczas wojny byłem filmowcem dokumentalistą, więc warunki, w jakich kręciłem ten film, nie były dla mnie nowością. Byłem szczęśliwy, że mogłem wrócić do korzeni.

Problemem dla mnie była praca z dziećmi. Natomiast Senada i Nazif byli bardzo naturalni, rzadko musieliśmy powtarzać jedną scenę więcej niż dwa razy. Tylko kilka scen kręciliśmy trzykrotnie.

DANIS TANOVIĆ

O reżyserze: DANIS TANOVIĆ

Senada to piąty pełnometrażowy film Danisa Tanovicia

Jego debiutancki obraz *Ziemia niczyja* zdobył ponad czterdzieści nagród na festiwalach międzynarodowych – jest to jeden z najczęściej nagradzanych debiutów fabularnych w historii. Film dostał Oscara oraz Złotego Globa w kategorii najlepszy film zagraniczny, a także nagrody na najlepszy scenariusz na festiwalu w Cannes i w plebiscycie Europejskiej Akademii Filmowej.

Tanović zrobił jeszcze dwa filmy o wojnie i jej konsekwencjach. *Cyrk Columbia* opowiada o wydarzeniach dziejących się tuż przed tym, jak konflikt dosięgnął ojczyzny reżysera – Bośni i Hercegowiny, a nakręcona po angielsku *Selekcja* (z udziałem Colina Farrella) dotyczy zdarzeń po zakończeniu konfliktu.

Tanović urodził się w 1969 roku w Zenicy, wychował się natomiast w Sarajewie, gdzie studiował reżyserię w tamtejszej akademii. Podczas oblężenia miasta spędził dwa lata na linii frontu – filmował działania armii. Materiał, który nakręcił wówczas z kolegami, został użyty w wielu filmach oraz wiadomościach telewizyjnych. W 1994 roku emigrował do Belgii, aby w tamtejszej szkole kontynuować studia dotyczące filmu. Wówczas zaczął też kręcić krótkometrażówki i dokumenty.

W 2005 roku nakręcił po francusku film pełnometrażowy *Piekło*, jego współscenarzystą był Krzysztof Kieślowski. Wystąpiło w nim wiele francuskich gwiazd, między innymi: Emmanuelle

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl

Beart, Karin Viard, Marie Gillain, Guillaume Canet, Jacques Gamblin, Jacques Perrin, Carole Bouquet i Jean Rochefort.

FILMOGRAFIA

2013 Senada

2010 Cyrk Columbia

2009 Selekcja

2005 Piekło

2001 Ziemia Niczyja

SPECTATOR MAREK POZNEROWICZ

Ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 17 B lok. 22, 01-595 Warszawa

PR: joanna@spectator.com.pl DYSTRYBUCJA/MARKETING: dominika@spectator.com.pl

www.spectator.com.pl